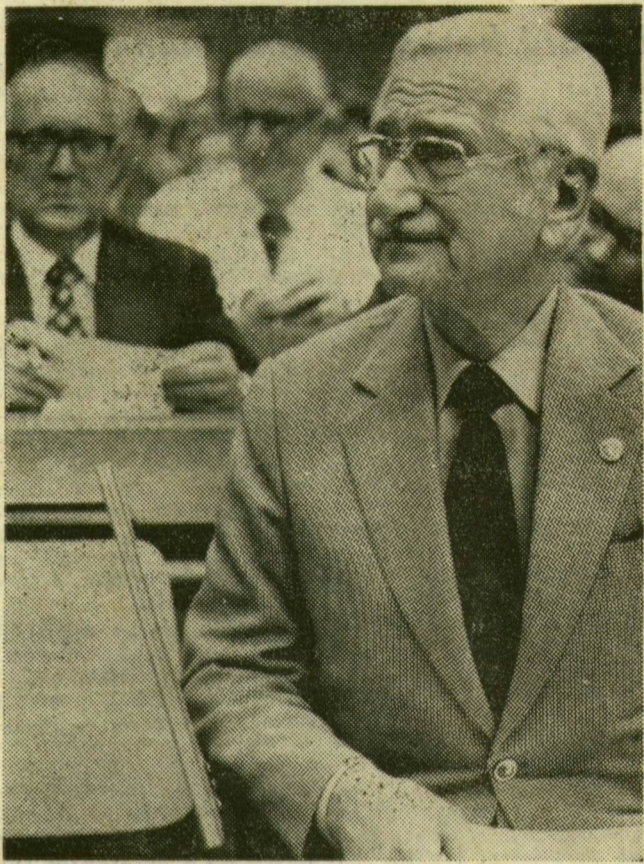

Sabin professzor Szegeden

Neves vendége volt tegnap Szegednek: a világhírű, orosz származású amerikai professzor, Albert Bruce Sabin látogatott a városba, a Szegedi Orvostudományi Egyetem mikrobiológiai intézetének meghívására. A gyermekparalízis elleni Sabin-cseppek feltalálója újabban a rákkutatással foglalkozik. Munkájáról tegnap délután a szemészeti klinika előadótermében Tumoros megbetegedések kórokozója és immunológiája című, nagy érdeklődéssel kísért előadásában számolt be. Képünkön: Sabin professzor, a szemészeti klinika előadótermében

Munkasiker a bauxit-kutatásban

Kiemelkedő munkasikert ért el a Bauxitkutató Vállalat bakonyoszlói fúróbrigádja. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére felajánlották, hogy már november 7-re teljesítik az éves 17 000 méteres tervüket.

Vállalásuknak több mint két héttel a határidő előtt eleget tettek és a következő napokban már más területeken segíthetik a fontos kutató munkát.

Üzemfelújítás Mosonmagyaróvárott

Befejeződött a körkötő üzem felújítása a Mosonmagyaróvári Kötőtárgyárban. s ezzel jelentős állomáshoz érkezett az alsóruházati rekonstrukció, amelyet 87 millió forintos költséggel tavaly kezdtek meg. A régi gépeket részben kicserélték, s helyettük 80 nagy teljesítményű csehszlovák és NDK-gyártmányú kötőgépet állítottak munkába. Ezeket méretartó, rugalmas kelméket állíthatnak elő.

A rekonstrukció utolsó ütemében, jövőre új gépekkel, berendezésekkel korszerűsítik az anyagmozgatást.

Segíts magadon...

Ölbe tett kézzel ülni és várni soha sem célravezető, nem várhat eredményt, aki így cselekszik. A hajdani szólásmondást mindenki ismeri: segíts magadon, majd mások is megsegítenek. Persze, ez a mondás igazodott már mai viszonyainkhoz, és kissé kificamodott. Ma azt vallják egyesek, maradj nyugiban, majd az állam megsegít. Főleg az idősöknek, törni a fejedet valami jobbításon, hiszen lehetőségeid adottak és véglegesek. Majd a legközelebbi tervciklusban sorra kerül, beruházási összeghez juthatsz, és akkor növelhető, javítható a termelés. Hogy miért ez a bevezető? Hová akarok kilyukadni? Oda, hogy olykor lehetőségeink vannak komolyabb beruházási összegek nélkül is előbbre lépni.

Elgondolkodtatott egy üzemi hírt, melyet az alábbi szöveggel adtak közre a Kenderfőnyő és Szövőipari Vállalat értesítőjében: „*Ötletnap a jutóban.*” Ötletnapot tartottak szeptember elsején a Szegedi Jutárügyárban. A beadott ötletek száma hatvannégy volt, ebből elfogadtak harmincnégyet, újításként kezeltek tizenötöt. Ez a rövid közlés a kiadvány utolsó előtti hírcskéje volt, a 37. oldalon, egy betonjárdá építéséről szóló tudósítás zárta a sort, hogy a nagylaki üzem munkásai és a községi tanács közösen 2 kilométer hosszúságú betonjárdát épített a lakótelep és a gyártelep közötti szakaszon. A munkában élén jártak a szocialista brigádok tagjai. Mondjam azt, hogy az ötletnapról adott tájékoztatást a bulletin élére szerkesztetem volna, megemlítve név szerint mind azokat, akik befáradtak a gyárba, és valamilyen — használható, vagy nem használható — ötletet adtak a termelés további javítása, a munka könnyítése érdekében? Ezt nemigen követeli senki, a lényegen, a hasznosságon nem változtat semmit, hogy a közlemények sorában az élen, vagy az utolsó helyen áll-e ez a tudósítás, legfeljebb az értéktételre, ahogyan mondani szokták üzemi zsargonnal, a hozzáállásra ad hűséges tükörképet.

A nagy volumenben termelő gyárak vezetői gyakran a mindennapi kérdésekben is nagyban érzékelnek. Új üzemszarnok, ötven új, nagy teljesítményű gép, millió négyzetméteres megrendelés és így tovább. De az élet mindennap lép egyet előre, s amíg nincs anyagi fedezet a gyárépületre, az újabb gépparkra, addig is termelni és élni kell. Keresni illik a javítás, a fejlesztés lehetőségeit, hogy kis ötletekkel, kevéske pénzzel is javuljanak a termelés feltételei, az előállított termék minősége jobb legyen, s váljék könnyebbé a munka. Elképzelhető, hogy az említett jutárügyári ötletnapon nem nyújtottak be világszabádmakokat, de valami jobbító szándék csak foglalkoztatta azokat az embereket, akik előadták elképzeléseiket. A számok önmagukért beszélnek: a hatvannégy ötletnek több mint a fele használhatónak bizonyult, sőt, tizenötöt úgy ítélték meg, hogy újításként is elfogadható. Azt a konklúziót érdemes levonni ebből a tényből, hogy sokszor, sokhelyütt elmennek, elsietnek a kézzelfogható, első látásra, hallásra aprónak és jelentéktelennek tűnő ötletek, javaslatok mellett. Holott érdemes megállni gyakrabban is a munkapadok, a gépek közvetlen közelében, szót váltani az ott dolgozó szakemberekkel, kikérni véleményüket, ötleteiket, hogy milyen lehetne szerintük könnyűszerrel, nagyobb beruházási összeg nélkül is javítani, segíteni a meglévő állapotokon.

Ne várjunk ölbe tett kézzel az államkasszára, mint lusta ember a sült galambra. S a válaszádnál is számoljunk el legalább tízig, mielőtt kiböknénk, hogy nincs pénz a megvalósításra.

Még egy apróság foglalkoztatott, s ez nem is a termelőmunkával kapcsolatos, hanem a lakókörnyezet küllemével. A tarjánvárosi buszmegállóban várakoztunk többen is, s két ember beszélgetett az épületek körüli rendről, a parkosítás lehetőségeiről. Tény és való, hogy a felsővárosi háztömbök környéke elképesztően néz ki.

Azt megértik az emberek, az ott lakók és az arra járók, hogy egyik pillanatról a másikra nem lehet olyan parkot varázsolni a házak köré, mint a Széchenyi tér. De azt nehezen fogadják el, hogy esztendő, sőt kettő is eltelik, de még annyira sem futja a városnak, hogy legalább elegyengetnék a földkupacokat, elhordanák az építőanyag-hulladékokat, s a vällig erő gazt lekaszálnák. Egy földmunkagép, s néhány ember komótosan renndbe hozhatná gyorsan az elhanyagolt területeket, s amikor elérkezik az ideje, akkor véglegesen kialakíthatnák a parkokat, játszótereket. Apró dolgok ezek, tudom, de zavaróak. A Retek utca jobb oldalán, közel a Csillag térhez, a betonjárdán kihagytak nyolc-tíz „lyukat”, valószínűleg fáknak. De azóta, amióta elkészült az a járda, eltelt másfél esztendő. A lakók is szívesen kiáknák azt a gödröt, s elültetnék a csemetét is, csak valakinek intézni kellene az ügyet. A megállóban beszélgető emberek szerint a tanácsnak, illetve a tanács vállalatának, a városgazdálkodás alkalmazottainak. Az említett hiányokat valóban pénz nélkül meg lehetne szüntetni, csak akarni kellene, s olykor meghallgatni azokat is, akik a buszmegállóban beszélgetnek.

Visszatérve a termelő munkához, a gyárak életéhez: a fentebb említett üzemi bulletinban arról is hírt adtak, hogy a szegedi kenderfőnyőgyárban keresik a lehetőségeit a zsinergyártás bővítésének. Miért? Azért, mert a gyár vezetői fölfigyeltek arra, hogy a hazai mezőgazdasági szövetkezetek és állami gazdaságok egyre több korszerű bálázógépet vásárolnak és alkalmaznak. Ezek a gépek „eszik a madzagot”, jövőre már a szegedi kendergyártól kétszer annyit kérnek, mint az idén. Ha nem gyártunk ideháza eleget belőle, külföldről kell megvásárolni. Olyan luxust aligha engedhet meg magának népgazdaságunk, hogy a hazai nyersanyagból nagy múlttal rendelkező feldolgozó iparunk ne elégítse ki a hazai igényeket. Öröndetes, hogy erre jó előre gondoltak a gyár képviselői is.

Végül még egy példa a mondandóhoz: a jutárügyárban mind inkább tért hódít a helyben gyártott ponyvaanyagok konfekcionálása. Természetes, hogy hirdelenében a nagyvállalat sem képes új konfekciószermet fölépíteni, gépekkel berendezni. De lehetséges valamit előbbre lépni más úton is. Ezért dicsérendő, hogy a salgótarjánai ruhagyártól megvásároltak néhány ponyvavarró gépet, s azokat kiadják bedolgozóknak. A bedolgozásban rejlő lehetőségeket különben sem aknázzuk ki úgy, ahogyan arra lehetőségeink, adottságaink lennének. Az élen járó ipari országok sokkal előbb járnak, a bedolgozást nem tekintik harmadrendű tevékenységnek, hanem ipari termelésük szerves részének minősítik és hasznosítják.

Elképzelhető, hogy nem eget rengető példákat sorakoztattunk föl ebben az írásban, de a gondolatot szeretnénk továbbadni, hogy az apróbb javaslatok, ötletek, az azonnal kész lehetőségek nagyon gyakran segítséget adnak a termelés mennyiségének és minőségének, valamint a munkavégzés könnyítésének fejlesztéséhez úgy, hogy alig szükséges beruházási összeg a megvalósításhoz.

Gazdag István

Értékes melléktermékek

Szendvicssiló és szalmafogácsa

Felhasználhatók-e a korszerű gazdaságok állattenyésztésénél a mezőgazdasági melléktermékek? Erre a kérdésre a válasz egyszerű: igen. A gyakorlat mégis az ellenkezőjét bizonyítja. Úgy tűnik, mintha a főtermények termelési színvonalának növelése mellett elfeledtünk volna a répafej, a kukoricaszár vagy a gabonaszalma takarmányozási felhasználásáról. Az igaz, hogy ezek a termékek alig tartalmaznak fehérjét, de keményítő megfelelő mennyiségben fellelhető bennük, ezért felhasználásuk mindenképpen indokolt. Sokszor elhangzik az a megállapítás, hogy a mezőgazdasági termelésünk ugyarrszerű növekedése ellenére is sok még a tartalék. A melléktermékek fokozottabb hasznosítása a feltárható tartalékok egyike.

A mezőgazdasági termelésben régtől fogva az a törekvés, hogy a természetett növényeket minél sokoldalúbban lehessen hasznosítani. Az emberi táplálkozásra, vagy ipari feldolgozásra természetett növények értékesíthetetlen, visszamaradó részét többnyire a takarmányozásnál hasznosították. A melléktermékek gazdaságos begyűjtésével és tartósításával jelentősen csökkenthető az állattenyésztési költség. Ezért a fejlett mezőgazdasági üzemekben is indokolt a melléktermékek nagyobb arányú és szakszerű felhasználása.

Leginkább a cukorrépa-termelő gazdaságokban oldják meg helyesen a melléktermékek felhasználását. A cukorrépa szedésekor a répa leveles zöld fejrészét le kell vágni, ami kiválóan alkalmas takarmányozásra. A leveles répafej fehérjetartalmánál fogva különösen a növendék- és a fejőstehen takarmányozásánál javasolható. A takarmányozási érték azonban nagymértékben függ attól, hogy milyen gyorsan szedik össze a földről az elszórt répafejeket, s hogyan

kezelik azt a későbbiekben. Ha már későn gyűjtik be, porral szennyeződhet, száraz időben nagyon kiszáradhat, csapadékos ősön sárosabbá és romlékonyabbá válhat, ugyanakkor a táplálkozási érték is csökkenhet.

A takarmányozásban mind eze ideig kevésbé hasznosították a mezőgazdasági üzemek a kukoricaszárát. Pedig megfelelő technológiával a betakarítás sem okoz ma már különösebb gondot. A rendelkezésre álló gépek alkalmasak arra, hogy a kukoricatöréssel együtt például csótörő-szecszkázó géppel, vagy morzsoló-szecszkázó kombájnnal egy menetben, a morzsolókombájnnal és járvaszecszkázóval két menetben betakarítsák a szarát is. Mivel a szántás minősége a kint hagyott szár miatt sokkal rosszabb, ezért az összeszedése nemcsak takarmányozási szempontból, hanem agrotechnikai okok miatt is lényeges. A szecszkázott kukoricaszárát legcélszerűbb silózni, mert így képezhető a legjobb minőségű takarmány. A cukorrépafejjel és a kukoricaszár együttes silózásával nagyon értékes takarmányt készíthetünk. E két melléktermék jól kiegészíti egymást, mivel a

kukoricaszár sok száraz anyagot, a leveles cukorrépafej pedig szénhidrátot, szerves savakat, enzimeket tartalmaz, ami a takarmányozásban rendkívül fontos. Ezt a keveréket szendvicssilónak nevezzük, ami kiváló takarmány.

A gabonaszalma hasznosításáról alig hallani az állatok takarmányozásánál. Pedig a szalma magas szárazanyag-tartalma önmagában kívánja a felhasználást, nagy nedvességtartalmú takarmányokkal keverve. Készíthető belőle többek között szalmafogácsa, ha kalapácsos darálóval megőröljük. Tíz százalékos víztartalmú szalmaörleményt szárított répaszettel összedarálunk, az úgynevezett pellet takarmányt kapjuk. Mindezt további tápanyag-kiegészítéssel tehetjük, takarmányozási szempontból még értékesebbé. Ez a termék nagyon keresett exportcik.

A lehetőségek a mezőgazdasági üzemekben tehát több-kevésbé adottak. A szakvezetőknek érdemes erre odafigyelni, mert az értéktelennek hitt melléktermékek jelentős mértékben hozzájárulhatnak állattenyésztésünk további fejlesztéséhez.

Radics Ferenc

Walter Ives hazánkban

Hazánkba érkezett Walter Ives, ausztrál mezőgazdasági államtitkár, aki a két ország közötti mezőgazdasági kapcsolatok fejlesztéséről folytat tárgyalásokat és tanulmányozza a magyar mezőgazdaság nagyüzemi módszereit.

Műszerkiállítás

Szerdán a budapesti nemzetközi vásárcsopontban megnyílt a Mipel—Micronica nemzetközi ipari elektronikai és műszerkiállítás.

A most harmadik alkalommal megrendezett bemutatóra 16 ország 108 cége és 16

Erdőtelepítés Budapest körül

Budapest egyre növekvő urbanizációs ártalmainak csökkentésére nagyszabású erdőtelepítés kezdődött a fő-

város peremkerületeiben, s majd folytatódik az agglomerációs övezetben.

A tervek szerint Budapest közigazgatási határain belül 1980-ig, ezer hektáron telepítenek facsemetéket. A tavaly már megkezdődött munkálataikat elsősorban a mezőgazdasági művelésre alkalmatlan termelőszövetkezeti területeken és állami tartályföldeken végzik.

A második szakaszban, 1980 után, Pest megye területén, a 44 települést magában foglaló agglomerációban folytatódik az erdősítés.

Magyar—vietnami együttműködés

Magyar—vietnami oktatási együttműködési munkatervet írt alá szerdán az Oktatási Minisztériumban Polinszky Károly, a Magyar Népköztársaság, és Nguyen Thi Binh, a Vietnami Szocialista Köztársaság oktatási minisztere. Az aláírásnál jelen volt Rónai Rudolf, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke, Gosztanyi János oktatási államtitkár, valamint Nguyen Phu Soai, a VSZK budapesti nagykövete.

A magyar—vietnami kapcsolatok történetében először került sor a két minisztérium közötti együttműködési munkaterv aláírására.